

Bilanço usulünden işletme hesabı esasına geçişte, satın alınan malların iadesine ilişkin düzenlenen faturaların hasılat olarak dikkate alınıp alınmayacağı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	E-67630374-105[2021]-10759
Tarih	02.05.2023

T.C.

SİVAS VALİLİĞİ

Defterdarlık Gelir Müdürlüğü

Sayı : E-67630374-105[2021]-10759

02.05.2023

Konu : Bilanço Usulünden İşletme Defterine Geçişte İade Faturalarının Hasılat Olarak
Dikkate Alınıp Alınmayacağı

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, bilanço usulüne göre defter tuttuğunuz ve işletme esasına göre defter tutmak istediğiniz, bazı mal alışlarınız için iade faturası düzenleyerek iade ettiğiniz belirtilerek, iade faturası düzenleyerek iade ettiğiniz malların tüccar sınıfınızın belirlenmesinde satış olarak dikkate alınıp alınmayacağı hususunda Başkanlığımızdan görüş talep edilmektedir

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 176 ncı maddesinde tüccarların, defter tutma bakımından iki sınıfa ayrıldığı, I inci sınıf tüccarların bilanço esasına göre, II nci sınıf tüccarların ise işletme hesabı esasına göre defter tutacakları hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca mezkur Kanunun;

- 177 nci maddesinde, "Aşağıda yazılı tüccarlar, I. sınıfa dahildirler:

1. Satın aldıkları malları olduğu gibi veya işledikten sonra satan ve yıllık alımlarının tutarı 7.200.000.000 (544 Sıra No.lu V.U.K Genel Tebliği ile 1.1.2023'den itibaren tabi olunacak tüccar sınıfının belirlenmesi bakımından 890.000 TL) veya satışları tutarı 8.640.000.000 (544 Sıra No.lu V.U.K Genel Tebliği ile 1.1.2023'den itibaren tabi olunacak tüccar sınıfının belirlenmesi bakımından 1.270.000 TL) lirayı aşanlar;
2. Birinci bentte yazılı olanların dışındaki işlerle uğraşıp da bir yıl içinde elde ettikleri gayri safi iş hasılatı 3.600.000.000 lirayı (544 Sıra No.lu V.U.K Genel Tebliği ile 1.1.2023'den itibaren tabi olunacak tüccar sınıfının belirlenmesi bakımından 440.000 TL) aşanlar;
3. 1 ve 2 numaralı bentlerde yazılı işlerin birlikte yapılması halinde 2 numaralı bentte yazılı iş hasılatının beş katı ile yıllık satış tutarının toplamı 7.200.000.000 (544 Sıra No.lu V.U.K Genel Tebliği ile 1.1.2023'den itibaren tabi olunacak tüccar sınıfının belirlenmesi bakımından 890.000 TL) lirayı aşanlar;
4. Her türlü ticaret şirketleri (Adi şirketler iştirak neveleri yukarıdaki bentlerden hangisine giriyorsa o bent hükmüne tabidir.);
5. Kurumlar Vergisine tabi olan diğer tüzel kişiler (Bunlardan işlerinin icabı bilanço esasına göre defter tutmalarına imkan veya lüzum görülmeyenlerin, işletme hesabına göre defter tutmalarına Maliye Bakanlığınca müsaade edilir.);
6. İhtiyari olarak bilanço esasına göre defter tutmayı tercih edenler.",

- 178 inci maddesinde, "Aşağıda yazılı tüccarlar II'nci sınıfa dahildirler:

1. 177'inci maddede yazılı olanların dışında kalanlar;
2. Kurumlar Vergisi mükelleflerinden işletme hesabı esasına göre defter tutmalarına Maliye Bakanlığınca müsaade edilenler.

Yeniden işe başlayan tüccarlar yıllık iş hacimlerine göre sınıflandırılınca kadar II'nci sınıf tüccarlar gibi hareket edebilirler.",

- 179 uncu maddesinde, "a) (I)'inciden (II)'nciye geçiş: İş hacmi bakımından I'inci sınıfa dahil olan tüccarların durumları aşağıdaki şartlara uyduğu takdirde, bunlar, bu şartların tahakkukunu takip eden hesap döneminden başlayarak, II'nci sınıfa geçebilirler:

1. Bir hesap döneminin iş hacmi 177'nci maddede yazılı hadlerden %20'yi aşan bir nispette düşük olursa, veya;

2. Arka arkaya üç dönemin iş hacmi 177'nci maddede yazılı hadlere nazaran %20'ye kadar bir düşüklük gösterirse."

hükümleri yer almaktadır.

Bu bağlamda, Kanunun 179 uncu maddesi uygulamasında iş hacminin hesaplanmasında mal iadeleri sonrasında kalan tutarların değil, tarafınıza düzenlenen toplam fatura tutarının dikkate alınması gerekmektedir. Ayrıca, malların iadesine yönelik olarak düzenlediğiniz faturaların da bu kapsamda dikkate alınması icap etmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026